

A DADI NEFELEJCS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
2020.

Tartalomjegyzék

1. Az óvoda jellemző adatai	3.
2. Bevezető	4.
3. Gyermekképünk	5.
4. Óvodakép	5.
5. Nevelésfilozófiánk	6.
6. Óvodánk feltételrendszere	6.
6.1. Személyi feltételek	6.
6.2. Tárgyi feltételek	8.
7. Az óvodai nevelés célja, feladata	9.
8. A nevelés keretei	10.
8.1. Egészséges életmódra nevelés	10.
8.2. Érzelmi nevelés, szocializáció	13.
8.3. Az anyanyelvi,- az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	14.
9. Az óvodai élet megszervezése	16.
10. Óvodai Ünnepek	18.
11. Az óvoda kapcsolatai	19.
11.1. Az óvoda és család kapcsolata	19.
11.2. Kapcsolat a Szülői Szervezettel	20.
11.3. Az óvoda – iskola kapcsolata	21.
11.4. Kapcsolat a Nevelési Tanácsadóval	21.
11. 5. Kapcsolat az EGYMI-vel	21.
11.6. Kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal	22.
11.7. Óvoda – Fenntartó kapcsolata az óvoda kezdeményezése szerint	22.
11. 8. Óvodánk egyéb kapcsolatai	23.
12. Az óvodai élet tevékenységformái	23.
12.1. Játék	23.
12.2. Anyanyelvi nevelés	24.
12.3. Mese-vers	25.
12.4. Ének- zene	26.
12.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka	27.
12.6. Mozgás	29.
12.7. A külső világ tevékeny megismerése	31.
12.7.1. Környezetismeret, környezetvédelem, közlekedés	31.
12.7.2. Matematika	32.
12.8. Munka jellegű tevékenységek	34.
12.9. Tanulás	36.
13. Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenysége	37.
13.1. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének módjai	39.
13.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	40.
Érvényességi rendelkezések	42.
Legitimációs záradék	43.

1. Az óvoda jellemző adatai:

Az óvoda hivatalos elnevezése, pontos címe és telefonszáma, email címe:

Dadi Nefelejcs Óvoda és Mini Bölcsőde
2854. Dad
Fő u.27.

telefon: 34- 470-190
email.cím: ovoda@dad.hu

Az intézmény fenntartója, címe, telefon száma, email címe:

Dad Községi Önkormányzat Képviselőtestülete
2854.Dad
Fő u. 21.

telefon: 34- 470-025
email cím: hivatal@dad.hu

Az Óvoda Alapító Okiratának száma, kelte:

Az óvoda munkáját a Dad Község Önkormányzata által elfogadott
Alapító Okirat alapján végzi.
45/2009. (VI.30.)számú határozattal fogadta el.

Az óvodai csoportok száma:
2 csoport

Az óvoda vezetője, a program benyújtója:

Kulhanekné Borodenkó Szilvia
intézményvezető

2.Bevezető

Helyi nevelési programunkat 1998-ban készítettük, sok – sok éves óvodai nevelésünk eredményeire építettük.

A program jellegénél fogva, teljes hatékonysággal alkalmazható, az óvodai nevelés teljes időtartamában, a nevelés minden területén, az óvodai élet egészére kiterjed.

Valljuk, hogy a gyerek mozgása és játéka fejlődésének alapja.

Az együttes öröm együttgondolkodássá, párbeszéddé alakul.

Kultúránk elemei, saját aktív tevékenysége által, a gyermeki világkép részévé.

Az óvodapedagógusnak úgy kell közvetítenie kultúránkat, hogy ezáltal az óvodás gyermekek érzelmileg, szociálisan és értelmileg gazdagodjanak, képességeik kibontakozhassanak.

Az óvónő úgy vezesse el a gyerekeket az óvoda – iskola átmenet küszöbéig, hogy a gyermek új feladatokra felkészült, az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez, szükséges személyiségvonással rendelkezzen, és eközben boldog gyermekkorát is megőrizhesse.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy gyermekeink szeretnek óvodába járni, szívesen, örömmel tevékenykednek, nyitottak a környező világra, szeretik a kihívásokat, tevékenységükben megjelenik a kreativitás.

A program következetes alkalmazása eredményeként gyermekeink 6-7 éves korukra alkalmassá válnak az iskolai életre.

Óvodánk jellemzői:

Óvodánk 1975. december 1-én nyitotta meg kapuit, és 1 vegyes csoporttal működött.

Az örvendetes gyermeklétszám emelkedése miatt, 1985-től csoportbővítés hatására, 2 csoporttal működő óvoda lettünk. 2013 decemberében egy képviselőtestületi határozat értelmében új épületbe költöztünk. 2015-től már többcélú köznevelési intézménnyé váltunk. (Egységes óvoda bölcsőde). 2017-től már, mint Dadi Nefelejcs Óvoda és Mini Bölcsőde működünk. Az óvoda épülete korszerű, csoportszobáink jól felszereltek. A gyermekek játékához, fejlesztésükhöz nagyon sok eszközünk van. Mindhárom csoport rendelkezik külön mosogatógéppel.

Tárgyi eszközeinket és felszereléseinket folyamatosan bővítjük. ehhez a költségvetési kereten túl felhasználjuk az óvoda alapítványának bevételét és nyertes pályázataink többletforrását.

A nevelőtestület sokéves szakmai tapasztalattal, kiváló szaktudással, folyamatos önképzéssel igyekszik megfelelni a mai kor társadalmi és szakmai kihívásainak.

Gyermekeink különféle szociális háttérrel érkeznek, az évek során nőtt a gyermekvédelmi esetek száma, a gyermekvédelmi munka jelentősége.

A társadalmi élet változásainak következtében egyre több a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő, részképesség lemaradással érkező, sajátos nevelési igényű és az egészségügyi szokások lemaradásával érkező kisgyermek.

Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt, de szolgáltatásainkat a szakmaiság és a gyerekek mindenek felett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg.

3. Gyermekképünk

Teljes mértékben megegyezik, Varga Domokos által megfogalmazottakkal:

*„ Csináljon bármit, ami nyitogatja
szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait,
Ő azt hiszi, csak játszik.
De mi már tudjuk, mire megy a játék.
Arra, hogy e világban, otthonosan mozgó,
Eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.*

(Varga Domokos)

A gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekedve biztosítjuk, minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes és előítélet mentes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek

Gyermekeink szívesen járnak óvodába, jól érzik magukat a gyermekközösségben, ahol az elfogadó attitűd természetes, az óvodapedagógusok, dajkák, szülők, és a gyermekek számára egyaránt.

A gyerekek tisztelik szüleiket, az óvónőket, a dajkákat és bizalommal fordulnak hozzájuk.

Bátran, egészséges önbizalommal, jól kommunikálnak, érzelmeiket képesek kifejezni, érdeklődőek, sok-sok tapasztalattal felvértezettek.

Magatartás és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett.

A nemi szerepek határainak tágítása, a nembeli különbözőségekből fakadó sajátos értékek megőrzése mellett, a tradicionális nemi szerepektől való eltérés, és az egyéni különbözőségek, tisztelete, természetes.

4. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda határozott intézkedésekkel gondoskodni kíván az eredményes óvoda-iskola átmenetről, az emberi értékek közvetítéséről.

Óvodánk esztétikus, melegséget sugárzó, biztonságos környezetével, szeretetteljes, mindenkit elfogadó, családias, bizalmat árasztó légkörével, elsősorban a szabad játék és változatos tevékenységek nyújtotta lehetőségek kínálatával készíti fel a gyermekeket az életre.

A gyermekek és szülők kívánságát és elégedettségét mérlegelve, a gyermekek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket, melyhez az itt dolgozók hivatásszeretete, a gyermekek és szülők tisztelete, egymás értékeinek megbecsülése párosul.

Törekszünk olyan pedagógiai környezet kialakítására, ahol a befogadó attitűd természetessé válik az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő dajkák, a szülők és gyermekek számára egyaránt.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek az egyéni fejlettségüknek megfelelően a számunkra legoptimálisabb időben kezdhessék meg az iskolai tanulmányaikat, amikor testileg, lelkileg és szociálisan is érettek arra.

A befogadó közoktatási rendszer kialakításához való aktív hozzájárulásunknak része a multikulturális és interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása.

A gyermeki fejlődésbe vetett bizalmunk, pedagógiai optimizmusunk, az alapja annak a céltudatos pedagógiai munkának, mely elutasít mindennemű diszkriminációt, hátrányos megkülönböztetést.

5. Nevelésfilozófiánk

A „jó, hogy vagy, örülök, hogy itt vagy” érzést kell erősíteni a gyerekekben nap, mint nap.

A személyre szóló figyelem – ha csupán percekre is – minden gyermeknek kijár.

Feladatunk az, hogy megismertessük a gyermeket az „együtt lenni jó” érzésével, hogy kevés, de jól bevéselt és jól működő szabály segítségével értelmessé, örömtelivé tegyük együtt töltött napjainkat.

A hátrányok csökkentésével emberi értékek közvetítése. A szülőföld szeretetére és tiszteletére nevelés, a hazaszeretet érzelmi megalapozása a gyermek szűkebb és tágabb környezetének megismertetésével egyidejűleg.

6. Óvodánk feltételrendszere

6.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet, és gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik.

Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

A dajkával összehangolt munkájuknak hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A migráns gyermekek fogadása esetén együttesen lehetőséget biztosítanunk ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az óvodában 6 fő főállású közalkalmazott dolgozik.

Az óvoda dolgozói:

Felsőfokú végzettségű óvónők száma: 4 fő

Pedagógiai munkát segítő, szakképzett dajka: 2 fő

Pedagógiai asszisztens: 1 fő

Az óvoda dolgozói 50%-ú új alkalmazottak. Két óvónő az idei évben került intézményünkbe. Folyamatosan részt veszünk továbbképzéseken, mindenkire jellemző az önképzés, a megújulni vágyás. Az óvoda vezetője pedagógus szakvizsgát tett, 2016-ban.

Távlati célunk, hogy nevelőtestületünkben, egy óvónő fejlesztő pedagógus szakvizsgát tegyen, hogy ezzel is segítsük, helyben az esetlegesen részképesség zavarral küzdő gyermekek fejlesztését.

A sajátos nevelési igényű gyermek speciális nevelését, fejlesztését, köznevelési megállapodás keretében a Református Egymi gyógypedagógusa segíti.

Feladata, a sajátos nevelési igényű gyermek terápiás megsegítése, valamint tanácsadás az óvodapedagógusoknak és igény szerint a szülőknek.

Pedagógiai munkánkat csoportonként 1-1 fő dajka segíti. Mindketten nagy gyermekszeretettel és tudatosan vesznek részt a gyermekek nevelésében.

6.2. Az óvoda tárgyi feltételei

A program megvalósításához szükséges eszközök, tárgyi felszerelések a rendelkezésünkre állnak. Ezek folyamatos pótlása és korszerűsítése azonban elengedhetetlen.

A helyiségeinkben adódó hiányosságainkat, a konkrét kötelező eszköz és felszerelés jegyzékünk mutatja. / Az eszköz –jegyzék a dokumentum mellékletét képezi./

A szülők fogadására nincs külön helyiségünk, azt, hogy éppen melyik helyiségben (vezetői iroda, csoportszoba) fogadjuk a szülőket, a szülővel való találkozás célja határozza meg.

Óvoda épülete, udvara, folyamatos karbantartást igényel. A fák, növények, cserjék, a homokozó, a tornaszerek és a szabad mozgáslehetőséget biztosító helyek összhangban vannak.

Az udvari játékeszközök sokféle mozgáslehetőséget biztosítanak a gyerekek részére.

A fa mászókak a hinták, babaház, nemcsak a gyerekek testi képességeinek a fejlesztését szolgálják, hanem a szerep- és szabályjátékok színhelyei is.

A gyerekek gyakorolhatják a kapcsolatteremtést és az együttműködést, mely az életre felkészítésük szükséges feltétele.

A csoportszobák bútorzata esztétikus, jól felszerelt, a gyerekek kényelmét és mozgásigényük kielégítését szolgálja. Harmóniát árasztó színűk, biztonságos berendezési tárgyaik, tudatos odafigyelés eredménye, mellyel célunk, biztonságos és esztétikus munkakörnyezet kialakítása.

A csoportok játékeszközben jól felszereltek.

Sok, szép magyar nyelvezetű mesekönyv a gyermekek szókincsét bővíti, a népmesék művészeti és esztétikai nevelésüket formálja.

7. Az óvodai nevelés célja, feladata

Óvodánk nevelési célja:

A 3-7 éves gyerekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával,

sokoldalú, harmonikus személyiség fejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges, testi, lelki, szociális érettség kialakítása.

Feladatunk:

Hogy az óvodás korú gyerekek életkori sajátosságaira, érdeklődésére, kíváncsiságára építve, sokféle és változatos tevékenységet biztosítsunk számukra, hogy sokoldalú, érzelem gazdag személyiségek váljanak belőlük.

- Érzelmi biztonságot adó, meleg, családi légkör kialakítása, mely a gyermek kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele.
- Az óvodai nevelés mércéje a gyermek gondozottsága, stabil egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

- A szeretet és kötődés, a mások iránti tisztelet, megbecsülés az érzelmek kifejezőképességének fejlesztése – feladata az érzelmi nevelésnek. A gyerekek alakuló kapcsolatait a felnőttel és társaival pozitív érzelmi töltés jellemezze.
- Én tudatának, én érvényesülő törekvésének és szociális érzékenységének együttes fejlődését, hogy utánzással megtanulják természetes élethelyzetekben az együttélés, együttműködés szabályait.
- Gyakorolják a toleráns viselkedést, fejlődnek empátiás képességük, természetességgel fogadják el a másságot.
- Tervszerűen és folyamatosan biztosítjuk a gyerekek számára képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit.
- Minden gyermek más egyéniség, más adottságokkal és fejlődési ütemmel rendelkezik, ahhoz azonban, hogy egyéni adottságaiknak megfelelően fejlődjenek, minden gyereknek szüksége van egyéni bánásmódra és képességeik fejlesztése érdekében differenciált foglalkozásra.
- Kiemelt feladatunknak tekintjük, a gyermekek környezettudatos szemléletének és magtartásának megalapozását, az óvodai élet mindennapjaiban.
- A szülőföld szeretetére és tiszteletére nevelés.
- Feladatunk, hogy óvodáskor végére a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt éljen, korának megfelelő mértékben empatikus, szolidáris játszótárs legyen.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása.
- Az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket a gyermekek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve a gyermekek készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, kompetenciáinak kialakítását.
- Az óvoda eddig kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére törekvés.

8. A nevelés keretei

8.1. Az egészséges életmódra nevelés

A gyermek, fejlődő személyiség, ezért sajátos, életkorának, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak.

Feladatunk: a gyerekek életkorának megfelelő óvodai életritmus kialakítása a rendszeres tevékenységek biztosításával a testi, szellemi fejlődés elősegítése.

Valljuk, hogy az egészséges környezet, és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti.

Ezért fontosnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, és ezzel együtt kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak átalakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása érdekében megfelelő szakemberek bevonása és együttműködésre törekszünk.

Az egészséges életmódra nevelés területei: a gondozás, testi nevelés, egészségvédelem, edzés és mozgásfejlesztés.

A gondozás a gyermek testi szükségleteinek kielégítésére irányuló tevékenység, melynek során fontos szokásrendszert alapozunk meg.

Célunk, hogy a szokások, az állandó példamutatás mellett a gyermekek fejlettségének megfelelő szinten valósul meg.

Az önkiszolgáló feladatok elvégzése, a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé, alakítja a gyermek én-képét, segíti önállóvá válásukat.

A felnőtt (szülő, óvónő, dajka) tanítja és gyakoroltatja a napi élethez szükséges szokásokat, melyek egy része óvodáskor végére szükségletté válhat.

Testápolás, étkezés és pihenés, önkiszolgálás közben, természetes módon fejlődik és fejleszhető a gyermek.

Mivel minden tevékenységet szóbeli megerősítés kísér, ezért a napi életritmus megtervezésénél, elegendő időt biztosítunk, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg.

a) Testápolás

A testápolás technikáját életkornak megfelelően sajátítják el a gyerekek. Kezet, arcot mosnak, ha szükségét érzik.

A napi kétszeri fogmosás lehetőségét biztosítjuk.

b) Öltözködés

Öltözködéskor a zsúfoltság elkerülhető, ha folyamatossá tesszük a tevékenységet.

A kényelmes, egészséges ruhák és lábbelik fontosságára felhívjuk a szülők figyelmét, valamint arra, hogy legyen lehetőség a réteges öltözködésre.

Az öltözködésben ott segítjük a gyereket, ahol elakadt.

Egymás segítésére is nevelünk és az óvodáskor végére a teljes önállóság elérését tűzzük ki célul.

c) Étkezés

Az egészséges táplálkozásnak kiemelt fontossága van az óvodáskorban.

Intézményünknek saját konyhája van, ahol az évszak adta lehetőségeknek megfelelő, a korosztály jellemzőihez igazodó étrend elkészítésére törekszünk.

Alapelvünk, hogy óvodánkban éhesen nem maradhat gyermek.

Naponta háromszor étkeznek a gyerekek.

A reggeli és az uzsonna elfogyasztása folyamatos.

Az ebédeltetés egyszerre történik.

Az asztalokat a gyerekek ízlésesen megterítik.

Az edényzet anyaga többségben porcelán, és jó minőségű műanyag.

Étkezéskor a gyerekek kívánságait figyelembe vesszük. A nagyobbak az ételből önállóan mernek.

Folyadékot a nap folyamán, bármikor fogyaszthatnak a gyerekek

A nagyobbak, és akik igénylik, étkezéskor kést is használhatnak.

d) Pihenés

Az óvoda saját egyneművel rendelkezik, a tisztításáról a szülők gondoskodnak.

A gyerekek pizsamában alszanak.

Lefekvés előtt alaposan kiszellőztetünk.

A gyerekek alhatnak kedvenc párnájukkal vagy játékkal.

A pihenéshez szükséges nyugodt légkört az óvónő biztosítja, a gyerekek egyéni alvásigényét és szokását figyelembe véve.

Testi nevelés:

A testi nevelés magába foglalja, a gyermek testi szükségleteinek (levegőzés, pihenés, egészséges táplálkozás) természetes mozgásigényének a kielégítését, a gyermek egészségének, testi épségének védelmét edzését.

A testi nevelés hatékonyságához szükséges optimális környezet biztosított. (udvar, medence, megfelelő játéktér, játékeszközök)

a) Mozgás

A mozgás kedvezően befolyásolja a gyermek egész szervezetének fejlődését.

A különböző mozgásformák többszöri gyakorlásával, a mozgáshoz kapcsolódó szabályok megtanulásával egyre biztosabban használják a szereket, eszközöket, így mellőzhető a baleset.

Alapvető feladata az óvónőnek, hogy jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezetben mozogjanak a gyerekek.

A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk mintát adva a szülőknek is.

b) Levegőzés

Az egészséges életmód fontos eleme a levegőzés.

Az évszakoktól és az időjárástól függően, sok időt töltenek a szabadban, melyre a nagy, füves udvarunk lehetőséget ad.

A levegőhöz, napfényhez és a vízhez szoktatás, edzés természetes része a nevelőmunkánknak.

Nyáron az étkezés és a pihenés is gyakran az udvaron történik.

Testedzés, testmozgás szokásainak kialakítása

A gondozási, testi nevelési és mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása elősegíti a gyermekek egészségének a megóvását.

Mindezek mellett igen nagy figyelmet fordítunk a higiénés szabályok betartására.

A környezet tisztántartására, portalanításra, szükség szerinti fertőtlenítésre, időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre.

A gyermek testi épségének védelme és a baleset megelőzése magába foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök és használat tárgyak ellenőrzését és karbantartását, a hibaforrások megszüntetését.

Önmaguk és társaik testi épségének a megóvására neveljük a gyerekeket.

A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk és mintát adunk a szülőknek is.

A levegő, a víz, a napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét.

Testi- lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése:

A mindennapos nevelőmunkában a gyermekek *lelki egészségének egyensúlyban tartása* az elsődleges feladatunk. Abban az esetben, ha ez a lelki egyensúly felborul – melynek oka lehet a félelem, kudarc, megterhelő nehéz élethelyzet – a gyermek bizonytalanná, feszültté, vagy befelé fordulóvá válik.

Ilyenkor óvónői segítségre van szüksége

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai tevékenységek:

- a beszélgetések,
- negatív tapasztalatok felidézése.

Bántalmazás, erőszak megelőzése: Ezen a területen belül is a legfontosabb feladatunka megelőzés. Fontosnak tartjuk meleg, elfogadó, szeretetteljes légkör kialakítását, a baráti kapcsolatok ápolását, erősítését, megfelelő számú eszköz biztosításával igyekszünk elkerülni a konfliktushelyzeteket.

Baleset megelőzés, elsősegélynyújtás: Odafigyeléssel, óvatossággal a balesetek és a velük járó fájdalom elkerülhető. Feladatunk, hogy a gyerekek megismerjék és betartsák azokat a szabályokat, melyek az életkorukból adódóan elvárható. A nevelési év kezdetén és szükség esetén folyamatosan ismertetjük gyermekekkel - az életkori sajátosságokat figyelembe véve- azokat az előírásokat, amelyek az egészségük védelmére vonatkoznak. Megbeszéljük a veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformákat, melyeket a csoportnaplóban dokumentálunk

Környezetvédelem: A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Önálló legyen a tisztálkodásban, öltözködésben, étkezésben és egyéb szükségleteinek kielégítésében.
- Megfelelően használja étkezéskor az evőeszközöket, valamint az óvoda egyéb eszközeit és helyiségeit.

- Tudjon cipőt kötni, ruhát ki-be gombolni, teríteni, hajtogatni (szalvétát, ágyneműt, asztalterítőt)
- Ismerje a kulturált étkezés szokásait.
- Tudja a ruházatát összehajtva tárolni.
- Segítsen a környezet tisztántartásában, a rendteremtésben és segítsen a kisebb társainak.
- Életkorának megfelelően edzett.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

8.2. Érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

A gyermeket állandó értékrendnek kell körülvennie a derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör mellett. Nevelőmunkánk során a gyermekeket annak elfogadására és megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.

A boldogság és okosság fontos emberi érték.

A boldogságot óvodás korban a szeretetteljes légkör, a testi-lelki jó érzés, a jó társas kapcsolatok, az állandóság a felnőtt biztonságot nyújtó jelenléte, a jó játék az érvényesítés lehetősége biztosítják.

Az óvodás évek megkezdésekor és folyamán is arra törekszünk, hogy a gyermekeket kedvező hatások ériék. Hagyomány óvodánkban, hogy a szülő és a gyermek együtt ismerkedik az óvodával. Megismerkednek a környezettel, a szokásokkal. A gyerekek magukkal hozhatják kedvenc tárgyaikat, játékaikat. Lefekvéskor különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra: mesélés, simogatás, betakargatás, és ha szükséges a megnyugtató érdeklődés melléülünk a gyermeknek.

A szocializáció folyamatában fontos, hogy megértsük a gyerekek érzelmeit.

A gyerekek tevékenységéhez szabadságot biztosítunk, pontos határok megjelölésével.

Elvárásainkat röviden és érthetően fogalmazzuk meg. Mindig lehetőséget adunk a javításra.

Az óvónő – gyermek kapcsolat erősítése érdekében, minden gyermek számára biztosítunk személyes perceket. Lehetőséget biztosítunk a saját érzések elmondására, mások érzésének a meghallgatására, elfogadására.

- Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy az óvodapedagógus – gyermek, a gyermek – dajka, gyermek – gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Az erkölcsi tulajdonságok, szociális képességek és kompetenciák erősítése, az erkölcsi normarendszer megalapozása az egyéni különbségek elfogadása.
- A társas kapcsolatok formálásának segítése, biztonságot nyújtó, következetes, ám rugalmas szokásrendszer kialakítására törekszünk.
- A figyelem ráirányítása a természeti és emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteletére és megbecsülésére nevelés.
- A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.

- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt gyermekek esetében speciális fejlesztéssel, az egyéni szükségleteknek megfelelő pedagógiai eljárások alkalmazásával, valamint szükség esetén a megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismeri a közösségben kialakult viselkedéskultúrát.
- Képes a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- Szükség szerint segíti az arra rászorulókat.
- Érzelmien, indulatain korának megfelelően tud uralkodni.
- Alakulóban van feladattudata.
- Érkezőkor, távozáskor köszön.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi.

8.3. Az anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését ösztönző környezetet biztosítunk. Mindez tervezetten szerzett tapasztalatok gyakorlatorientált megvalósításával történik.

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul meg.

Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció alakulásával.

Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés) kommunikációs helyzetek megteremtésével, ösztönözze a gyerekek közti kommunikációt, teremtse lehetőséget a monologikus beszédre, ennek fejlesztésére, bővítsük szókincsüket, gazdagítsuk a metakommunikációs ismereteiket.

A fejlesztés célja:

- Kialakítani a gyerekekben azokat a jártasságokat, amelyek az iskolai évek kezdetére és a társadalmi életre felkészítést szolgálják.
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése
- A kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatásának segítése a másikkal, verbális és nonverbális eszköz kialakításával.

Feladataink:

- Az érdeklődés, a kíváncsiság felébresztése egyes tevékenységek iránt.

- A gyerekek értelmi képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás)
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségének a biztosítása, és a tapasztalatok rendszerezése.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés
- A testséma kialakulásának a segítése
- Vizuális percepció (forma érzékelés, formaérzékleték) fejlesztése
- Fegyelem-koncentrációs tevékenységek biztosítása
- A nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás.
- Szakmai kapcsolat fenntartása, logopédussal, fejlesztőpedagógussal.
- A migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.

A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy spontán vagy irányított formában tanuljon a gyermek.

A gyermeki kérdésekre mindig válaszolunk, a gyermek fejlettségi szintjének megfelelően.

A gyermek az óvodában mindig tanul, mert cselekszik, és cselekvés közben az őt körülvevő világot komplex módon érzékeli, észleli.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Helyesen, tisztán beszél
- Bátran kérdez
- Élményeit, gondolatait el tudja mondani
- Legyen a gyermek aktív résztvevője a különböző tevékenységeknek
- Figyelmét rövid ideig tudja összpontosítani
- Próbálja kifejezni gondolatait szóban, rajzban
- Rendelkezzék probléma felismerő és megoldó képességgel
- Segítséggel javítsa a tévedéseit, ellenőrizze tevékenységét
- Ismereteit tudja alkalmazni gyakorlatban is

9. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a Napirend és a Hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Az óvodapedagógusok a módszertani szabadságukkal élve tervezhetik és szervezhetik e csoportos foglalkozásokat. A gyermek egyéni szükségleteire szabott tevékenységekbe

megvalósuló felkészítése különösen az átlagostól eltérő, nehezebben szocializálható gyermekek számára jelenthet sikeresebb iskolakezdést.

Óvodánk két részben osztott csoporttal működik.

A gyermekek óvodai életét tevékenységek keretében szervezzük meg.

Az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel.

A csoportszobák egymással szomszédosak, így a reggeli és a délutáni időszakban lehetőség van a barátok és a testvérek találkozására, a közös játékra.

A részben osztott csoportok előnye, hogy zökkenő mentesebb a beszoktatás, és a gyerekek empátiás készsége gyorsabban alakul ki.

A fejlődésbeli egyéni különbségek jobban érzékelhetőek.

Az óvodás korú gyerekek számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi forma.

Az óvónő joga és feladata, hogy a csoportja ismeretében és az adott témakörben és szituációban a kötött vagy kötetlen tevékenységi forma lehetőségét választja-e.

A kötött tevékenység választása esetén jellemző a játékosság és az oldott légkörben való cselekvés. A kötetlen tevékenységre a gyermekek érdeklődése alapján mindig változó létszámú és személyi összetételű kis csoporttal tevékenykedik egyszerre az óvónő. A kisebb létszámból adódóan nagyobb lehetőség nyílik az egyéni bánásmód és a differenciált tevékenykedés megvalósítására, a gyermek fejlődési ütemének nagyobb figyelembevételére.

A napirend és a heti rend az a szervezeti keret, amely biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, óvodai környezet megteremtését.

Napirend, hetirend:

A napirend, hetirend kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembevételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik.

Napirendünket a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi, mely lehetőséget biztosít a gyerekek elmélyült tevékenykedésére, szabad játékra és időt biztosít a gyermeki tevékenységek befejezésére. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Rugalmasságával igazodik a gyermekek egyéni szükségleteihez,

A folyamatos napirend az óvónóktól nagyobb figyelmet és több energiát igényel, ugyanakkor több nevelési helyzet adódik, amelyeket a gyerekek fejlesztése érdekében eredményesen lehet kihasználni.

A folyamatos napirendet csak az étkezések meghatározott időpontja szakítja meg.

A napirendet és a hetirendet a csoportnapló tartalmazza.

Általános napirend javaslat:

(egyéni eltérések természetesen lehetségesek)

7⁰⁰-11³⁰ – játék, vagy egyéb szabadon választott tevékenység

8⁰⁰ - reggeli (előtte egészségügyi teendők elvégzése), reggeli után fogmosás
kezdeményezett tevékenység

Mese

Minden napos testnevelés

Játék az udvaron

11³⁰-14³⁰ - készülődés az ebédhez, egészségügyi teendők elvégzése

Ebéd, fogmosás, készülődés a pihenéshez

Pihenés előtti mese

Pihenés, alvás

14³⁰-16⁰⁰ – folyamatos ébredés, egészségügyi teendők elvégzése, uzsonna

Játék, vagy egyéb szabadon választott tevékenység

Kötelező tevékenységek, Szabadon választható tevékenységek:

(az óvónő kezdeményezésére, vagy a gyerekek érdeklődése alapján)

Hétfő:

- Beszélgetés, egyéni élmények meghallgatása
- Mindennapos testnevelés
- Mese-vers

Kedd:

- Testnevelés
- Rajzolás, mintázás, kézimunka
- Mese-vers

Szerda:

- Mese-vers
- Mindennapos testnevelés
- Zenei nevelés

Csütörtök

- Matematikai tevékenység
- Mindennapos testnevelés
- Mese-vers

Péntek:

- Külső világ tevékeny megismerése
- Mindennapos testnevelés
- Mese-vers

10. Óvodai ünnepek

Az óvodai élet kedvelt napjai az ünnepek.

Sajátos hangulatuk, a hozzákötődő hagyományok, szokások felelevenítése az óvodai nevelőmunka fontos részei.

Az év ünnepei állandó ismétlődéssel térnek vissza.

A gyerekek megszokják, hogy az ünnepnapok ismétlődnek, mindegyiknek sajátos varázsa van.

Az ünnepeket minden esetben hosszabb előkészület előzi meg, melyek az ünnepvárás hangulatát, az érzelmi átélést fokozzák

Az ünnepi készülődést különféle tevékenységek kísérik.

A gyermekélet hagyományos ünnepei közül délelőtt ünnepeljük: a Mikulást, Karácsonyt és a Húsvét ünnepet.

A farsangot, az anyák napját és az évvárót hétvégén tartjuk.

Nemzeti ünnepeinket,- március 15., október 23.- verssel és énekkel köszöntjük.

Születésnapon kis verssel és ajándékkal köszöntjük a gyerekeket és a kedvenc meséjét meséli el az ünnepeltnek az óvónő.

Gyermeknapon kirándulást szervezünk a gyerekek részére.

A közös programok, ünnepek célja, lehetőséget teremteni a család és az óvoda közötti kapcsolat kialakítására, elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, szemléletük formálására, nevelési elveink közelítése.

11. Az óvoda kapcsolatai

Nevelőtestületünk arra törekszik, hogy a szülők megaláztatására, a családi nevelést kiegészítve fejlesszük a ránk bízott gyerekeket.

11. 1. Az óvoda és a család kapcsolatai

Az óvodai nevelés nem lehet eredményes, családi megerősítés nélkül, az összhangban való nevelés elengedhetetlen.

A szülőket nevelőpartnernek tekintjük.

A szülőkkel ismertetjük programunk célját, feladatát. Óvodánk nyitott a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy előzetes megbeszélés alapján, bármikor betekintést nyerhetnek gyerekeik óvodai életébe. A szülő segítése gyermeke viselkedésének értelmezésében.

Szemléletformálás a családon belül arányos munkamegosztás érdekében. Figyelem ráirányítás arra, hogy a gyermek szabadon kifejlesztheti személyes képességeit, szabad választási lehetőséggel bír, anélkül, hogy szigorú nemi szerepek által meghatározott korlátozások vonatkoznának rá.

A gyerekek egyéni fejlődéséről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket.

Szülő – gyermek – pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Úgy gondoljuk, hogy kapcsolatunk közvetlen, élő, őszinte.

Mégis a továbbfejlődés érdekében partneri segítséget kérünk a szülőktől a gyermekek beszoktatása, befogadásakor.

Új együttműködési forma:

- beszélgető kör szervezése (téli időszakban)
- szülők iskolája keretében előadások a szülők érdeklődése szerint,
- érdeklődési területek felmérése.

A szülők által igényelt nem kötelező szolgáltatások:

Az óvoda nyitva tartása alatt, lehetőséget biztosít a szülők kérésére – ökumenikus – hitoktatásra.

Ezen alkalmakon a gyerekek önként vesznek részt.

Szervezett óvodai kirándulásokon (bábszínház, gyermeknap kirándulás, és egyéb tevékenység) a szülőket anyagilag nem terheli, a kiadásokat részben a Szülői Szervezet, másrészt a „Dadi Óvodáért „Alapítvány téríti.

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei:

Kölcsönös bizalom a család és az óvoda között, nyílt, őszinte együttműködés

- Az óvoda tiszteletben tarja a család világnézetét
- A szülőnek éreznie kell, hogy gyermekét szeretik az óvodában
- A szülő érezze, hogy számítanak a véleményére
- Az óvodapedagógus emberi magatartásában, szakmai felkészültségében egyaránt példamutató legyen.
- A szülő bevonása a gyerekekkel együtt megvalósuló óvodai tevékenységbe (hulladékgyűjtés, közös kirándulás)

A kapcsolatteremtés formái:

- Beíratás
- Szülői értekezlet
- Ünnepek

- Kulturális rendezvények
- Egyéni beszélgetések
- Délelőtti, délutáni találkozások

11.2. Kapcsolat a szülői szervezettel

Az intézményben a szülők érdekeit a szülői szervezet képviseli.

A szülők képviselője az óvoda vezetőjével tart kapcsolatot.

A szülői szervezet véleményezési és egyetértési jogát a kt. 59.§. (1) –ben meghatározottak szerint gyakorolja.

A kapcsolattartás formái:

- Meghívás, melyen biztosítjuk a tanácskozási jogukat, nevelőtestületi értekezletre
- A farsangi rendezvény szervezése

Az óvoda minden dolgozója nyitott a szülők felé.

11.3. Az óvoda-iskola kapcsolata:

A jó kapcsolat alapja a tisztelet és a megbecsülés egymás munkája iránt.

Célja: az óvoda – iskola átmenet megkönnyítése.

A nevelés folyamatosága, a gyermekek óvodából iskolába való zökkenőmentes átmenetének biztosítása érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk az iskolával.

A kapcsolattartásban az óvoda nagycsoportot vezető óvónője és a leendő első osztályt tanító pedagógus az együttműködők.

Az együttműködés formái:

- Érdeklődés egymás munkája, eredményei iránt
- Szülői értekezleten való részvétel
- A gyermekek kölcsönös látogatása az intézményekben.
- Kölcsönösen részt veszünk egymás ünnepein (évnnyitó, évváró-ballagás)

11.4. Kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálat

A Szakszolgálat munkatársai, nevelési tanácsadást nyújtanak a gyermekek számára, illetve alapvizsgálatokat végeznek el.

11.5. Kapcsolat a Református EGYMI–vel:

A beszédhibás gyermekek részére beszédjavító fejlesztést végez logopédus kolléga.

A sajátos nevelési igényű gyermek számára utazó gyógypedagógus segít a felzárkóztatásban, a gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása érdekében.

11.6. Kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal:

Az elmúlt években nőtt a szociális körülmények miatt a hátrányos helyzetű gyermekek száma az óvodában.

A hátrányok enyhítése, esetleges megszüntetése miatt folyamatos és rendszeres az együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal és szükség esetén a Családsegítő Szolgálat szakembereivel.

Fokozottan odafigyelünk a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekekre pld.. rendszeres óvodába járás, közös óvodai ünnepeken és kirándulásokon való részvételükre.

Szükség esetén konzultálunk a jegyzővel és a védőnővel.

Hatékonyan működik a jelzőrendszer, az információ áramlás a gyermekvédelmi felelős az intézmény között.

Rendszeresen eset megbeszélési konferenciát tartunk. Ki kéri véleményünket a gyermek óvodai tevékenységéről.

Kapcsolattartás formái:

- heti, illetve szükség szerinti találkozás
- eset megbeszélés, esetkonferencia
- családlátogatások

11.7. Óvoda – Fenntartó kapcsolata az óvoda kezdeményezése szerint:

A fenntartó folyamatosan tájékoztatja az óvoda vezetőjét az intézmény működésével kapcsolatos tennivalókról.

A kapcsolattartás formái:

- Éves beszámoló az óvoda munkájáról
- Óvodai munkaterv leadása
- Aktuális megbeszélések/pld., pályázatok, felújítás stb./
- Vezetéssel kapcsolatos feladatok megbeszélése
- Költségvetéssel kapcsolatos tárgyalások.

Meghívásra: az intézménnyel kapcsolatos önkormányzati testületi ülésekre.

Az óvoda rendezvényeire a község polgármestere és a képviselőtestület tagjai, meghívást kapnak.

Az intézmény működésével kapcsolatban kérjük a képviselőtestület véleményét, kérdőív formájában, évente 1 alkalommal.

11. 8. Egyéb kapcsolataink:

- Klubkönyvtárral: gyermekműsorok látogatása
- Egészségügyi szervekkel: védőnő, háziorvos, fogszakorvos,- szűrő vizsgálatok végzése.

12. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Az óvodapedagógus tudatos jelenlétével az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását biztosítsa szükség és igény szerinti együttjátszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartással

12.1.Játék

A játék a gyermek kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó legfőbb tevékenysége a szocializáció színtere.

A gyermek fejlődése a játékban a legintenzívebb.

A mi szemléletünkben, az egészséges, harmonikusan fejlődő gyermek esetében a tehetséggondozást, az egyéni szintek kibontakoztatását, a kreatív önkifejezés fejlődésének lehetőségét támogatjuk, ehhez adunk érzelmi biztonságot, inger gazdag környezetet, és biztosítjuk a szabad játék és korai tanulás minden feltételét.

Az utánzás, a tevékenységi vágy az önállósulás, az értelmi, a motoros, a kommunikációs képességek, az érzelmi, akarati tulajdonságok, a szociális magatartás a játékban, a gyermekek szabadon választott, önkéntes tevékenységben – integráltan fejlődik.

A játék a gyermek önmegvalósítása, érzelmeinek, vágyainak, lelkiállapotának önkifejezése, fejlettségének legjobb mutatója.

A játék olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógusnak tudatosan kell felhasználni a nevelés folyamatában, sajátos célja eléréséhez.

A játék a gyermekek közötti együttműködésre épül.

Az óvodáskorban a gyermek legtöbb játéka közösségi játék. Ez adja az óvodai közösségi nevelésnek sajátosságát, amit a legjobb család sem tud gyermeke számára biztosítani.

A játékban az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Célunk:

- A szabad játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása, indirekt módszerekkel
- A szabad játék elsődlegességének biztosítása, optimális szintű kielégítése, a különböző tapasztalatszerzésre szolgáló lehetőségek biztosítása
- A tevékenységeken keresztül a gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek a megteremtése
- A napirend megfelelő hely és idő biztosítása
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához
- Képes egyéni ötlet, vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Az egyéni élményeken túl közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében.
- A gyermeki játék önállóságának a tiszteletben tartása
- Szükség esetén bekapcsolódás a játék, együttjátszás a gyermekkel

A jó, tartalmas játék kibontakoztatáshoz három szabályt kell a gyerekeknek betartani:

- Ne zavarja egy más játékát
- Ne rongálja az eszközöket.
- A játéktevékenység befejezésével, szükséges mértékű rendet rakjanak

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A jó játék kibontakozása érdekében tartsák be a viselkedési szabályokat
- Alakuljanak ki társas kapcsolataik
- Játéktémáik tükrözzék egyéni és közös élményeiket
- Hozzanak létre a rendelkezésre álló tárgyakból játékuhoz szükséges eszközöket
- Tudjanak kitartóan és több napon keresztül ugyanazt a játéktémát játszani
- Szívesen játszanak szabályjátékokat is, legyenek képesek a szabályok betartására és betartására.
- Alkossanak játékuhoz önmaguk is szabályokat
- Probléma helyzetekben kreatív megoldásra törekszik.

12.2. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési folyamat legapróbb mozzanatában is. Beszélni és beszéltetni, egymásra őszintén figyelni, a nyelv szépségét, játékosságát, humorát észrevetni, nyelvi közösségünk összetartozást megéreztetni, ezek jelentik tudatos anyanyelvi nevelőmunkánk lényegét.

Különös gonddal ügyelünk arra, hogy a hozzánk érkező gyermekek a szép, kulturált, udvarias beszéd legfontosabb elemeit, szabályait megismerjék.

Az óvodai anyanyelvi nevelés minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak az alakulását, és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának a megkezdését.

A beszédfejlődés optimális színtere a játék, mert a közös játék oldott légköre a gyerekekben feloldja a beszédgátlást.

A játékszituációkban gazdagodik szókincsük, fokozódik beszédkedvük, javul beszédértésük.

A család mellett az óvónő fejleszti leghatékonyabban a gyermekek kommunikációs képességét abban az életkorban, amikor a legfogékonyabbak.

Az óvónő beszéde mindig legyen mindig nyelvtanilag kifogástalan, egyszerű, de kifejező.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermek anyanyelvi nevelésének érdekében:

- A gyerekek kérdéseire mindig válaszoljon
- Tegyen fel a gyerekeknek gondolkodtató jellegű kérdéseket
- Tapintatosan segítse a beszédhibás gyerekeke fejlődését
- A gátlásos gyerekek esetében, empátiával törekedjen a szóbeli aktivizálásra

- Alkalmazza a nyelvi játékokat
- A migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek érthetően, folyamatosan tudjon kommunikálni
- Gondolatait, érzelmeit rövid mondatokban fejezze ki
- Figyelmesen hallgassa meg mások beszédét

12.3. Mese-vers

Különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására.

A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával és az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.

A mese-vers az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, segíti a világ megismerését.

Az óvodás gyermek gondolkodása mesemondással, meséléssel ápolható, fejleszhető a legjobban.

A mese, a vers örömforrás a gyermek számára.

A mesélésből hiányzik a közvetlen oktatószándék. A mese segítségével a gyerekekkel szót válthatunk arról, ami őket a legjobban foglalkoztatja.

A mese-vers igen nagy jelentőséggel bír a beszédhibák legyőzésében.

A mesélés és a verselés mindennapos tevékenység az óvodában. A mesemondásra naponta többször is sor kerül játékidőben, csendes beszélgetések idején, kötetlen és kötött formában. Altatás előtt is mesélünk és gyakorta ébredéskor is.

A mese-vers kiválasztásánál elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból választunk, és a mai kortárs irodalmi művekből és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből, emellett, figyelembe vesszük az évszakok változását, az aktuális élményeket és a gyerekek kívánságait.

A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazása mellett, a csoportösszetétel figyelembevételével, a mese, a vers anyag megválasztásával a multi- és interkulturális nevelés megvalósítása is fontos feladatunk.

Nagyon sok verset tanítunk a gyerekeknek. A verselés minden tevékenységhez kötődik. Séta közben, az udvaron egy-egy látványt, jelenséget lehet érdekesebbé tenni általa.

Célunk: az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés. Valamint a magyar kultúra értékeinek átmentése.

Óvodánkban évek óta hagyomány, hogy rendszeresen nézünk mesejátékot a gyerekekkel. Az előadások maradandó, szép élményt nyújtanak, és segítenek abban, hogy a gyermekek megtanulják a színházi előadás cselekményének követését.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek várják és igényeljük a mesét
- Ismételgessék szívesen a verseket, rigmusokat
- Jelenítsék meg a kedvenc meséiket
- Találjanak ki maguk is meséket, történeteket.

12.4. Ének, zene, énekes játék, tánc

Az óvodai ének-zenei nevelés célja: a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadásra való képesség megalapozása.

Feladatunk a gyerekek zenei hallásának, ritmusérzékének, harmonikus szép mozgásának a fejlesztése.

A tervezésnél az adott csoport fejlettségi szintje szerint választjuk ki a dalanyagot.

A dalanyag kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- A hangkészletet
- A hangterjedelmet
- A fokozatosságot
- A ritmust
- A mozgást

A dalanyag kiválasztása Forrai Katalin: Ének az óvodában című szakirodalom alapján történik, de megismertetjük a gyerekeket a zenehallgatás alkalmával magyar népdalokkal is.

A dalanyag kiválasztásának szempontjai: az évszakok és az ünnepek adta aktualitások, valamint a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembevevő dal és zene anyagválasztás.

Az éneklés, a mondókázás, mint a mesélés és a verselés az óvoda mindennapi életében jelen van.

A gyerekek a nap folyamán is szerezhettek zenei élményeket, játék közben dúdolgatnak, énekelgetnek, ugyanakkor zörejeket és zenei hangokat is hallanak.

Hetente egy alkalommal tervezett módon is játszunk énekes játékot és fejlesztjük a gyerek zenei hallását. Fontosnak tarjuk az egyéni megszólalás biztosítását természetes játékhelyzetekben

A zenei nevelés elsősorban az érzelmre hat, de egyidejűleg az értelemre is. Az együttlét komplexen kapcsolódik az összes tevékenységformához.

A zenehallgatás is fontos része a gyerekek zenei nevelésének.

Nyáron is sok lehetőség adódik a gyerekek zenei nevelésére, az udvaron rendszeresen énekelünk, és körjátékot játszunk a gyerekekkel.

A gyerekek zenei aktivitásának a jellemzői, hogy önállóan énekelnek a felnőtt közreműködése nélkül és játszanak dalos játékot, és táncolnak is.

A nevelés célja kiegészül a szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet megalapozására, melyhez az ének-zene, énekes játék és gyermektánc érzelem gazdag jó gyakorlatokat ad.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek szívesen énekeljenek, játszanak dalos játékokat
- Énekeljenek bátran, egyedül is
- Tudjanak természetes tempóban járni és tempót tartani
- Érezzék a zene, a mozgás és a tánc összetartozását
- Tudják érzékeltetni az egyenletes löktetést és a dalok ritmusát

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 – A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben - című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk részben a tevékenységekben, valamint egyéb nevelő munkákban, a helyi nevelési programnak megfelelően, a szabadidős tevékenységek során.

12.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Az ábrázolás az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze.

A gyermeki ábrázolás ösztönzése, alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával, a gyermek ízlésének, alkotó-befogadó képességének, fantáziájának, kreativitásának kibontakoztatását, az esztétikai nevelést szolgálja.

A kreativitás, az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata.

A vizuális nevelés önmagában összetett, sokszínű nevelési terület. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, konstruálást és kézimunkát.

E tevékenységek a gyerekek kedvenc tevékenységei közé tartoznak.

A gyermek a vizuális technikák gyakorlása során átéli az alkotás örömét, a sikerélmény pedig újabb alkotásra ösztönzi.

A sokszínű tevékenységek gyakorlása közben fejlődik a gyermekkéz finommozgása, a rész és egész viszonyának megértése és a térbeli tájékozódása.

Kialakul a megfelelő kézmozgásbeli érettség. Megtanulja az eszközök könnyed, automatikus kezelését.

Az ábrázolás, mintázás, kézimunka tevékenység megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai. A természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei, valamint az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyerekekhez és megmozgatják fantáziájukat. A változatos téma, a változatos, érdekes, egymással kombinálható technikák örömtelivé, vonzóvá teszik a folyamatot.

Annak a gyerekeknek, akinek megtanítjuk a megfigyelés, a visszaemlékezés technikáját, művei változatosak lesznek.

Legfontosabb feladatunk segíteni a látás-gondolkodás, szem-kéz koordinációt, valamint a vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése.

Kézmozgás: különböző ábrázolási készségek fejlesztése, folyamatosan változatos technikák, ingerekben gazdag tevékenykedés biztosítása. A különböző technikák alkalmazása lehetővé teszi a minél intenzívebb sokféle fejlődést biztosító gyakorlatokat.

A kézmozgás ügyesedése gyakorlás közben alakul, fejlődik, tökéletesedik, minél pontosabb gyakorlati kivitelezést tesz lehetővé.

Intellektuális látás: az észlelés pontossága a megfigyelés részletessége fejlődésnek indul, ha elegendő felhívó erejű inger kerül az útjába.

Rengeteg alkalom van a napi tevékenységekben, amely sokszor nem is az ábrázoláshoz kapcsolódva lehetőséget biztosít az intenzív fejlesztésre.

Az ábrázolás segítségével a gyermek egyre pontosabb ismeretet szerez a környező világról, jelenségekről.

Feltételek biztosítása:

- Megfelelő méretű és minőségű eszközök biztosítása
- Megfelelő hely biztosítása
- Megfelelő légkör teremtése
- Elegendő idő biztosítása, hogy a nap folyamán addig tevékenykedjenek, amíg kedvük tartja.
- Eszközök biztonságos kezelésének és rendeltetésszerű használatának a megtanítása, melynek alapfeltétele: hogy az eszközök elérhető helyen legyenek.

A fejlesztés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen és örömmel alkossanak
- Használják a képi kifejezések eszközeit
- Az emberábrázolásban jelenjen meg a részformák és az egyszerű mozgás ábrázolása
- Legyen tapasztalata a színek, anyagok, formák sokféleségéről
- Rendelkezzen koordinált szem és kézmozgással
- Alkosson képet élményei alapján

12.6. Mozgás

A rendszeres, egészségfejlesztő mozgás, a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. A mozgás és az értelmi fejlődés egymást erősítő, kedvező hatásának hangsúlyozásával, az érzelmi biztonságban történő gyakorlási formák biztosításával biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése, a testi képességek fejlesztése, az óvodai nevelés fontos feladata.

A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyerekek én határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, az alkalmazkodás, kooperáció képessége fejlődésének elősegítése.

A mozgásfejlesztés szabad mozgástevékenységben és kötelező testnevelés foglalkozáson valósul meg.

A szabad mozgáshoz biztosítottak a feltételeink a csoportszobában és az udvaron is.

Minden nap használatos eszközök: a füles labdák, a tornapadok, a greiswald-tornaszer, a trambulín.

Az udvaron tavasztól-őszig a gyerekek rendelkezésére áll a ROTIKOM, a különböző méretű labdák, mászóakák és a hinták. Rollerek, biciklik, futóbiciklik, tandembiciklik.

Télen szánkózunk, és nyáron sokféle vizes játék biztosítja a hőség csillapítását. Időközönként hosszabb kirándulást is szervezünk, ahol a gyerekek gyakorolhatják a fára mászást, a dombról legurulást vagy éppen a futást.

A 3-7 éves gyermek egészséges testi fejlődése érdekében rendszeresen, játékokban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelést tartunk.

Hetente egy alkalommal testnevelés tevékenységet tartunk a tornaszobában.

A foglalkozások anyaga az atlétikai és gimnasztikai jellegű főgyakorlatokból tevődik össze, és persze nem maradhat el a versenyjáték sem.

A testnevelés foglalkozások alapvető eszköze a játék, és célja: a játékoság módszerével a gyerekek testi képességeinek fejlesztése.

Speciális gyakorlatok beiktatásával a testalkati deformitások megelőzésére, illetve koordinációjára is nagy hangsúlyt fektetünk. (játékos láb és gerinctorna)

A testnevelés foglalkozásokon fontos szempont, hogy a gyermekek folyamatosan mozogjanak.

A 6-7 éveseknél kiemelt feladatunk a finommotorika fejlesztése.

Nemcsak azért, mert az iskolában szükség lesz az írás elsajátításánál a kézzimok koordinált mozgására, hanem azért, mert ebben a korban várható el az idegpályák kiépülése révén a finommozgás vezérlésének képessége.

A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókinccs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megszervezésével.

Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása is feladatunk. Az irányított tevékenységek arra adnak lehetőséget, hogy különböző mozgásformákat ismerjenek meg a gyerekek és ezáltal felkeltsük érdeklődésüket a kipróbálásukra. A testnevelés fontos szerepet játszik a gyerekek egészségének megőrzésében.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Szívesen mozogjanak
- Mozgásuk legyen harmonikus
- Legyenek kitartóak
- Tartsák be a szabályokat egészségük megóvása érdekében
- Fejlődjön térérzékelésük
- Biztonságosan mozgó, jó fizikai állóképességű, teherbírású gyerekekké váljanak.

12. 7.A külső világ tevékeny megismerése

12.7.1. Környezetismeret, környezetvédelem, közlekedés

A környezetismeretre nevelés célja, hogy a gyerekek minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő világról, az életkoruknak megfelelő szinten. Önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok, közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó élmények cseréjével.

A folyamatos és alkalmi megfigyelésekkel lehetővé tehetjük a gyerekek számára, hogy maguk fedezzék fel környezetüket.

Fontos, hogy a megfigyelések oldott légkörben és jó hangulatban folyjanak.

A megfigyelések alkalmával a gyerekek meglévő tapasztalataira, élményeire hagyatkozva nyújtjuk az új ismereteket, a meglévő ismereteket pedig mélyítjük és rendszerezzük.

a szülőföld, hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeinek megismerését közvetítő tapasztalat szerzési lehetőségek tervszerű biztosítása.

Az óvónő feladata, hogy látassa meg a gyerekekkel a környezet esztétikumát, a nyíló virág szépségét, az esőcsepp szivárvány színét a napsugárban, a szikrázó hó és az őszi erdő varázsát.

A gyermeket alkalmassá kell tenni a megfigyelésre, elsősorban „látni” kell megtanítani őket.

Céltudatos megfigyelés, a tapasztalatgyűjtés biztosítja a szükséges ismeretek megszerzését. A gyermekek érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelően, önállóan fogalmazzák meg élményeiket.

A megismerés folyamatát és mélységét a gyermekek képességeihez érdeklődésükhöz és tervezett témákhoz igazítjuk

Az évszakok, növények és állatok témakörhöz kapcsolódik a természet védelmére nevelés.

A gyerekeket séták, kirándulások alkalmával a természet szépségének megcsodálása mellett, annak megóvására is neveljük.

Csak attól a gyermektől várhatjuk el, hogy óvja és gondozza a növényeket, hogy ne szemeteljen, hogy védje és vigyázza az állatokat, akinek elegendő alkalmat biztosítottunk a természethez kötődő pozitív érzelmi viszony kialakítására.

Fontos feladatunk a környezetvédelem alapjainak megismertetése, a föld, a levegő, a víz, a növény és állatvilág meghatározó szerepének hangsúlyozása.

A környezetismeret témához kapcsolódik a közlekedés is.

Óvodánk főútvonal mellett helyezkedik el, és a nagyobb gyerekek közül sokan egyedül járnak óvodába. Meg kell tanítanunk közlekedni, tájékozódni őket a világban.

Évente több alkalommal kirándulást is szervezünk, hogy a gyerekek megismerkedjenek a tágabb környezetükkel is. Ilyen alkalmakkor lehetőség nyílik a helyes közlekedés gyakorlására és a helyes viselkedési szokások kialakítására is.

A környezeti neveléshez kapcsolódó élethelyzetekben megtanítjuk a gyerekeket a helyes viselkedés mellett minden olyan dologra, mely a világban történő eligazodásukat megkönnyíti.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információ szerzés sokoldalú biztosításával a gyerek aktív és passzív szókincsének gyarapítása, a beszéd és mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.

A fejlődés várható jellemzői:

- Ismerje meg a és szeresse a környezetét, tudjon rácsodálkozni a természet szépségére.
- Környezettudatos viselkedés megalapozása.
- Tanulja meg védeni és értékelni a természetet
- Ismerje azokat a közlekedési szabályokat, amelyek fontosak számára.

12.7.2. Matematika tartalmú tapasztalatszerzés

A matematika a környező világ azon tárgyainak tulajdonságaival történő ismerkedést szolgálja, amivel a gyerekek nap, mint nap kapcsolatba kerülhetnek játékuk vagy egyéb más tevékenységük közben.

A gyermek már óvodába lépés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé.

A matematikai tapasztalatszerzésben 5 éves korig a cél a matematikai kíváncsiság, érdeklődés felkeltése, játékos formában való alapozás, gyermeki ösztönzésre építve.

5-6-7 életév a matematikai nevelés intenzív szakasza.

Feladata: az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerztetése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.

A tevékenykedés, a folyamatos cselekedtetés rengeteg olyan szituációt hoz a felszínre, ahol természetes környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése.

A perceptuális, a motoros, a verbális és szociális tevékenységek aktív átélése együttesen nyújt lehetőséget a matematikai ismeretek és összefüggések megláttatására.

Bármilyen gyakori is a játékban és egyéb tevékenységekben szerzett belső érdeklődésből fakadó tanulás, a gyermek negyedik életéve után egyre gyakrabban igényli és képes is kisebb-nagyobb csoportban az óvodapedagógus által irányított formában a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárására.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formai, természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Tevékenykedés közben a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megérés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. A játék és egyéb más tevékenykedés végzése során létrejönnek olyan helyzetek, amelyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére, ezeket a lehetőségeket az óvónők kihasználják a gyerekek értelmi képességeinek fejlesztésére.

A mozaikszerűen szerzett matematika benyomások rendszerezése, a megfigyelések, tapasztalatok körének szélesítése és mélyítése a spontán tanultak rögzítésére a hét egyik napján tervezett tevékenységet szervezünk az 5-6-7 évesek részére.

A gyerekek a feladataikat matematikai játékkal, játékos feladatokkal oldják meg. A játékok színesek, esztétikusak, a gyerekek szívesen tevékenykednek velük.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyerekek érdeklődését és természetes élethelyzetében teszi lehetővé számára a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- A matematikai foglalkozásoknak támaszkodnia kell a gyerekek ötleteire, aktuális élményeire.
- A megtapasztaláson alapuló megismerés, információ szerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, új fogalomrendszer kialakítása a beszéd gyakorlása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Legyen mennyiségi ismeretük a 10-es számkörben
- Tudjanak összehasonlítani nagyság, szín, forma és mennyiség alapján (több, kevesebb, ugyanannyi)
- Megkülönböztetik a jobbra, balra irányokat, értik a névutókat (alá, fölé, közé stb.)

12.8. A munka jellegű tevékenységek

A gyermek munka jellegű tevékenysége örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység legyen.

A munka – bár a játékból gyökeredzik – más indítékból, külső szükségességből motivált, felelősséggel jár, a végeredménye hasznos, szükséges, melyet a gyerekek tapasztalat útján fedeznek fel.

Olyan fontos akarati tulajdonságokat fejleszt, mint a kitartás, felelősségérzet, fegyelmezettség, erőfeszítésre készlet, pozitívan és sokoldalúan hat a motoros képesség fejlődésére.

A munka és a munkajellegű tevékenység a szociális és kognitív készségek és képességek, attitűdök és kompetenciák fejlesztésének egyik színtere.

A munka nem csak a gyerekekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

A munkavégzés során a gyerekek sokszínű tapasztalatot szereznek a környezetről, az anyagok milyenségéről, az eszközök használatáról.

Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amelyhez kedvük van és testi épségüket nem veszélyezteti.

A nemek társadalmi egyenlőségének elősegítése, oly módon, hogy valamennyi munkajellegű tevékenységet, a lányok és a fiúk egyaránt gyakorolják.

A munka megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyerekek meg tanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani, esetenként értékelni, feladataikat egymás között megosztani, esetenként értékelni.

Munkafajták:

- a) Önkiszolgáló munka
- b) A mindennapi élettel kapcsolatos munkák

a) Önkiszolgáló munka

Az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenység eredményeinek tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása.

Saját magukkal kapcsolatos tevékenység. Elvégzését nem kötjük életkorhoz, de fokozatosan elvárjuk az öntevékeny részvételt, majd a teljes önállóságot mindenkitől saját fejlődési ütemében, tempójában.

Tartalma: étkezés, öltözködés, testápolás

Követelmény, hogy az óvónő teremtsen olyan feltételeket, hogy a gyermekekben kialakuljon az igény az esztétikus, tiszta, rendezett külső és belső környezet iránt.

b) A mindennapi étellel kapcsolatos munkák

Ide sorolunk minden olyan tevékenységet, amelyek előre terezhetően bekövetkeznek, vagy spontán élethelyzetek teremtik meg.

Ilyenek: a játszóhely, az ábrázoló asztal és környéke rendbetétele, ebéd előtt az asztalok megterítése, majd az edények összegyűjtése, a „jó étvágyat kívánok” – a részben osztott nagycsoportban a naposok feladata.

- Játékok, könyvek, más eszközök javítása
- Megbízások teljesítése (konyhára kivinni a létszámjelentést, a másik csoportból vinni vagy hozni valamit)
- Kirándulásokon gyűjtött termékek elhelyezése, feldolgozása

A naposi munka önkéntes, de minden gyerek várja, hogy rákerüljön a sor. A gyerekek a közösségi munkát szívesen, szeretettel, büszkén és nagyon ügyesen végzik.

Rendszeresen sütünk a gyerekekkel.

Ilyen alkalmakkor a gyerekek valódi eszközökkel dolgoznak, ismerik a balesetvédelmi és higiéniai szabályokat. A munka eredményét látják és élvezettel fogyasztják.

A munkajellegű tevékenység minden esetben pozitív értékelést igényel. Mindig a gyerek fejlettségi szintjének megfelelően értékeljük az elvégzett munkát. Így jobb és tökéletesebb munkavégzésre ösztönözzük a gyerekeket.

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben, különböző beszédformák (udvarias megszólítás, készítés, kérdés, buzdítás, dicséret, verbális kifejezések) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyerekek képesek alapvető személyes szükségleteik kielégítésére
- Szívesen bekapcsolódnak környezetük rendjének kialakításába
- Segítenek egymásnak és a kisebb társaiknak
- Tudjanak alkalmazkodni egymáshoz

12.9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában megvalósuló tanulás szervezett tevékenységek keretében folyik.

Az óvodai tanulás elsődleges célja, az óvodás gyermekek kompetenciáinak, cselekvő és szinkretikus gondolkodásmódjának, sajátos, gyermeki világképének, figyelmének, emlékezetének fejlesztése.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása.

Ez viszont, egyénre szabottan, differenciáltan, az egyes gyermekekhez igazított módszerekkel, eszközökkel és a hozzájuk mért tempóban, lesz csak hatékony és örömteli.

Óvodáskorban a játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik. A gyermekek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és a közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek.

Játék közben, játékosan szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az.

A játékon belül a motoros, a szociális, a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg.

Az óvodai tanulás azonban szélesebb értelmű annál, hogy csupán a játékkal való összefüggésein keresztül értelmezzük.

A nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyerek.

Legfőbb célkitűzésünk, hogy egyszerre, egy időben, kevesebbet, de minőségben és használhatóságban mégis több ismeretet kapjanak a gyermekek.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából.

A közvetlen környezet folyamatos megismerése, az érzékelés és a többoldalú tapasztalatszerzés azért központi kérdése a tanulási folyamatnak, mert szerintünk kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, több oldalról megközelítve kell a gyerekek számára közvetítenünk és velük együtt átélnünk.

A tanulási tapasztalatok, melyeket óvodáskorban szereznek a gyermekek, hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra.

Nem mindegy, milyen érdekeltség fejlődik ki a gyermekben a tanulással kapcsolatban, hiszen már kialakulnak annak csírái, hogy később örömmel tanul-e a gyermek.

A cél az, hogy egyéni teljesítőképességének megfelelő feladatok elé állítsuk a gyermeket.

A nevelés egészen belül megvalósuló tanulás, tevékenységek, kezdeményezések, beszélgetések, tapasztalatszerző séták stb. formájában egyaránt megoldhatók a napi élet bármely mozzanatában.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- Az értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- Lehetőséget kínál a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szervezéséhez nyújtson segítséget, a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.
- Szóbeli kifejezések fejlesztése, legyen képes a gyermek gondolatait érthetően, szavakban, mondatokban kifejezni
- A tehetség és megjelenési formájának felismerése
- Speciális szükségletek kielégítése
- Részképesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzése megfelelő szakembernek.
- A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Alakuljon feladattudattá
- Legyen önálló a begyakorolt feladatok megoldásában
- Fedezzen fel konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat
- Szándékos figyelmének tartalma érje el a 10-15 percet
- Legyen képes gondolatait érthetően, szavakba, mondatokba foglalni

A családi és az óvodai nevelés eredményeként óvodáskor végére a gyermekek nagy többsége eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlesztési szintet.

13. Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenysége:

Minden óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott a gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

A pedagógus köteles tiszteletben tartania gyermek személyiségét és a családok világnézetét. Értékrendjét nem kényszerítheti rá senkire, az óvodában vallási, világnézeti kérdésekben nem foglalhat állást nevelőmunkája során.

Az utóbbi időben egyre több a szociális körülmények miatt hátrányos helyzetű gyerekek száma az intézményben.

A hátrányok enyhítése, esetleg megszüntetése miatt folyamatos és rendszeres kapcsolatot tartunk a Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel. Ha szükséges javasoljuk a védelembevételt.

Fokozottan figyelünk a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyerekekre. Szükség esetén a jegyzővel konzultálunk.

A gyermekek védelme, minden óvodai dolgozó feladata, koordinátora az óvoda vezetője, aki egyben a gyermekvédelmi felelős.

Az óvoda a prevenció mellett célul tűzte ki, hogy a hatáskörébe tartozó gyermekek problémáit felismerje, kezelje az érintett gyermekek eseteit, feldolgozza, a gondokat orvosolja a jegyző és a gyermekvédelmi szakszolgálat szakembereivel együtt.

Kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás
- Egyéni elbeszélgetés
- Segítségnyújtás felajánlása.

Segítségnyújtás módjai:

- Pszichológus segítségének igénybevétele
- Védőnővel, közösen elbeszélgetés a szülővel.

Gyermekvédelem:

Az intézményben dolgozó összes alkalmazott feladata a gyermekek védelme.

A veszélyeztetettség a hátrányos helyzet megakadályozása, korrekciója érdekében szeretetteljes óvodai légkör, napi, aktív odafigyelés, egyéni bánásmód a jellemző az óvodában folyó pedagógiai munkára.

13.1. Inkluzív pedagógia - *DIFFERENCIÁLÁS, INKLUZIÓ, INTEGRÁCIÓ*

Célunk, a különbözőséget elfogadó óvodai környezet megteremtése, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek életminőségének javítása, szocializációjuk segítése, az inkluzív pedagógia alkalmazása, továbbá, hogy egyéni képességeinek megfelelően fejlődjön, számára optimális időben kezdje meg az iskolai tanulmányait.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek az, aki *különleges bánásmódot igényel*, valamint az, aki *a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos (HHH) helyzetű gyermek*.

Köztudottan a gyermekek nem egyforma előélettel érkeznek óvodába.

Eltérések tapasztalhatók, környezeti feltételeikben, személyes adottságaikban, tulajdonságaikban, tevékenységhez való viszonyukban és sok más egyéb területen.

Az óvoda feladatai:

Differenciáltan kezeljük a problémaérzékenységüket a gyerekek oldaláról közelítve:

- érdeklődésüket
- diszkrét helyzetbeli magatartásukat
- a kivitelezéshez való viszonyukat,

- kitartásukat, vagy éppen változtatási igényüket.

A tevékenységek oldaláról közelítve figyelembe vesszük:

- szabadon választott önálló és társakkal folytatott tevékenységeiket
- az óvónővel folytatott tevékenységeiket
- képességfejlesztő játékokat
- játék és tanulás kapcsolatát
- a játék és munka jellegű tevékenységek kapcsolatát
- az egyes gyerekek kedvelt tevékenységeit.

A differenciált technikai eljárásai közül, differenciálhatunk:

- időtartammal (rövidebb séta, hosszabb idő az öltözködéshez)
- eszközökkel (eltérő mértékű, színű)
- technikákkal, (azonos téma, két féle technika)
- tartalommal (egy tevékenység, más tartalom)
- követelményekkel (a megoldás kétféle lehetőséggel)
- szervezeti keretekkel (választható, felajánlott tevékenységekkel)
- munkaformákkal (egyéni, mikrocsoportos, együttműködéssel, munkamegosztással)

A differenciálás helyes szemlélete, ha elfogadjuk az egyéni eltéréseket, toleráljuk, de nem mondunk le a fejleszthetőségről.

A gyermeket figyeljük és hozzá igazítjuk a követelményeket (a gyenge pontokat nem hibaként értékeljük, hanem a lassúbb fejlődés jeleként) sokszori ösztönzéssel, motiválással esélyt adunk a továbblépésre.

13.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermek részére az óvodai nevelést akkor lehet, kell biztosítani, ha a gyermek részt tud venni az óvodai nevelésben és az, általa fejlődése biztosított.

Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.

A fejlesztéshez Fejlesztési Tervet készítünk, és Fejlesztési Naplóban rögzítjük a fejlesztés tapasztalatait. Mivel nevelőtestületünkben nincs fejlesztő pedagógus, ezért folyamatos kapcsolatot, megbeszélést tartunk az utazó fejlesztő pedagógussal.

A gyermekek mindenekfelett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.

Nekünk, óvónőknek, olyan csoportlégréteket kell kialakítanunk, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást. (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése.)

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.)

Amennyiben sajátos nevelési igényű gyermek kerül az óvodába biztosítani kell számára, a szakértői bizottság szakvéleményben megfogalmazott feltételeket:

- tartalmi
- tárgyi
- személyi

Az integrált nevelésből adódó óvónői feladatok:

- Ismerje fel és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.
- Törekedni kell arra, hogy nem vagy kevésbé sérültfunkciók tudatos fejlesztésével
- bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- Az óvodapedagógus tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modellértékű, mint az óvónőé.
- Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés.

Folyamatos konzultáció a szakértői bizottsággal, kölcsönös információ áramlás, intenzív kapcsolattartás a szülőkkel.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek

A szakértői bizottság véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Feladatunk: A lemaradások természetes módon történő fejlesztése sok mozgással, játéktevékenységgel. Idő és lehetőség biztosítása a hiányosan elsajátított vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen való elmélyítésére, korrigálására.

Kiemelten tehetséges gyermek: átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Feladatunk: a gyermekek támogatása, ösztönzése, mely a továbbfejlesztést segítik. Kiemelkedő képességű, tehetséges gyermek esetében felhívjuk a szülők figyelmét a gyermek képességére, biztosítjuk a megfelelő tárgyi és személyi feltételeket a tehetség kibontakoztatásához. A gyermekben tudatosítjuk tehetségét, s biztatva olyan feladatokat adunk, ami továbbfejleszti, ösztönzi őt.

A tehetséges gyermekek számára egyéni, differenciált fejlesztést biztosítunk, ha szükségét érezzük, igénybe vesszük külső szakember segítségét.

**„ Gyermekekkel foglalkozni: ez minden
bizonytal a leghálásabb munka, ami e földön
osztályrészünkül juthat..... „**

/ Brunszvik Teréz /

Érvényességi rendelkezések:

A dadi Nefelejcs Óvoda nevelési programja 2020. szeptember 1-től határozatlan ideig érvényes.

A nevelési program elfogadására jogosult:

A Dadi Nefelejcs Óvoda és Mini Bölcsőde nevelőtestülete

A nevelési program jóváhagyására jogosult:

Dad Község Önkormányzata

A program módosulhat: a szűkebb vagy tágabb környezetben bekövetkező változások miatt.

A módosítást kezdeményezheti: az óvoda nevelőtestülete és javasolhatja a fenntartó.

A program módosított változásának elfogadására jogosult az óvoda nevelőtestülete és Dad Község Önkormányzata hagyja jóvá

A helyi nevelési program nyilvánossága:

- Minden csoportban megtalálható
- Egy példány az óvodavezető irodájában
- egy példány a bejáratnál lévő faliújságon.

Név	Óvodavezető: .....
OM azonosító:	

Legitimációs eljárás

Elfogadta: ..... . <i>nevelőtestület nevében</i>	Véleménynyilvánító: ..... . <i>szülők közössége nevében</i>
--	---

Jóváhagyta: ..... . <i>intézményvezető aláírás</i>	
--	--

--

ph.

A dokumentum jellege: nyilvános

Megtalálható: kir.hu

Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig

.....,2020.

Felülvizsgálat: törvényi változások,
szerkezet átalakulás, vagy a nevelőtestület
döntése esetén